

Brüsszel, 2025. november 24.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2023/0124 (COD)

12331/25
ADD 1

MI 605
ENT 149
ENV 786
CHIMIE 76
IND 321
CONSOM 159
SAN 530
CODEC 1183

TERVEZET – A TANÁCS INDOKOLÁSA

Tárgy: A Tanács álláspontja első olvasatban a mosó- és tisztítószerokről, valamint a felületaktív anyagokról, valamint a 648/2004/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló EURÓPAI PARLAMENTI ÉS A TANÁCSI RENDELET elfogadása céljából
– Tervezet – A Tanács indokolása

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2023. április 28-án elfogadta a mosó- és tisztítószerokról és a felületaktív anyagokról, az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról és a 648/2004/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot¹.
2. A javaslat jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 114. cikke.
3. Az Európai Parlament Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottsága (ENVI) 2023. június 14-én Manuela Ripát (Verts, DE) nevezte ki a javaslat előadójának. Az Európai Parlament Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottsága (IMCO) 2024. január 24-én nyilvánított véleményt a javaslatról. Az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság úgy határozott, hogy nem nyilvánít véleményt. Az ENVI 2024. február 14-én szavazott a javaslatra vonatkozó végleges jelentéséről, amelyet a 2024. február 27-i plenáris ülésen a Parlament első olvasatban elfogadott álláspontjaként fogadtak el. Az új jogalkotási ciklus kezdete óta az Európai Parlament Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottsága (ENVI) Majdouline Sbeit (Verts, FR) nevezte ki a javaslat előadójának.
4. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2023. július 12-én nyilvánított véleményt a javaslatról².
5. A műszaki harmonizációs munkacsoport (veszélyes anyagok – vegyi anyagok) 2023. május 16-án, a svéd elnökség alatt kezdte meg a javaslat vizsgálatát. Azóta 14 további munkacsoporti ülésre került sor a spanyol, valamint a belga, a magyar és a lengyel elnökség alatt.

¹ ST 8904/23 + ADD 1–7.

² ST 12179/23.

6. A szövegnek a belga elnökség alatt témakörönként folytatott vizsgálatát követően az Állandó Képviselők Bizottsága 2024. június 14-én elfogadta a Tanácsnak szóló megbízást.
7. Az intézményközi tárgyalások a lengyel elnökség alatt, 2025. január 28-án tartott első háromoldalú egyeztetéssel kezdődtek. A második és a harmadik háromoldalú egyeztetésre 2025. május 6-án, illetve 2025. június 10-én került sor. Az utolsó, 2025. június 10-i háromoldalú egyeztetésen ideiglenes megállapodás jött létre a társjogalkotók között.
8. Az Európai Parlament ENVI bizottsága 2025. július 15-én a megállapodás szerinti szöveg mellett szavazott. Következésképpen az ENVI bizottság elnöke levelet küldött az elnökségnek, amelyben jelezte, hogy amennyiben a Tanács az elfogadott átfogó ideiglenes megállapodással összhangban elfogadja az első olvasatban kialakított álláspontját, akkor javasolni fogja a plenáris ülésnek, hogy a Parlament – a jogász-nyelvészi ellenőrzést követően – második olvasatban fogadja el a tanácsi álláspontot.

II. CÉL

9. A javaslat általános célja azon jogi keret egyszerűsítése és korszerűsítése, amelynek a mosó- és tisztítószereknek meg kell felelniük ahhoz, hogy forgalomba hozhatók és szabad forgalomba bocsáthatók legyenek az uniós piacon, továbbá az új innovatív termékek, például a mikroorganizmusokat tartalmazó mosó- és tisztítószer jogalapjának megteremtése, az olyan fenntartható új gyakorlatok alkalmazásának ösztönzése, mint a mosó- és tisztítószer utántöltés útján történő értékesítése, végül pedig a mosó- és tisztítószer, valamint felületaktív anyagok digitális címkézésének és digitális termékútlevelének bevezetése.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN ELFOGADOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

10. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja a következő, a társjogalkotók által közösen elfogadott főbb elemeket tartalmazza:

11. A biológiai lebonthatóságra vonatkozó követelményeket illetően, a Bizottságnak először biológiai lebonthatósági kritériumokat kell kidolgoznia a mosó- és tisztítószeres kapszulázására használt, vízben oldódó polimer filmekre és az ilyen filmekben használt összes polimerre vonatkozóan, a második szakaszban pedig a mosó- és tisztítószeresekben nagy koncentrációban használt, a vizet bele nem számítva a termék legalább 10 %-át kitevő egyéb szerves anyagokra vonatkozóan. A környezet magas szintű védelmének biztosítása érdekében a Bizottságnak – fokozatos és progresszív megközelítéssel – azt is értékelnie kell, hogy bevezethetők-e a 10 %-nál alacsonyabb koncentrációban jelen lévő szerves anyagokra vonatkozó biológiai lebonthatósági kritériumok, illetve csökkenthető-e ez a küszöbérték. A filmekre és a polimerekre vonatkozó határidők a következők: a mosó- és tisztítószeres kapszulázására használt filmek esetében: (a mosó- és tisztítószeresről szóló új rendelet hatálybalépésétől számított) 3 év a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására, és 6 év arra, hogy a termékek megfeleljenek az új követelményeknek; egyéb szerves összetevők esetében pedig: 5 év a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására, és 8 év arra, hogy a termékek megfeleljenek az új követelményeknek.
12. A foszfátok és egyéb foszforvegyületek tekintetében, a Bizottságnak 2 éven belül értékelnie kell a mosó- és tisztítószeresekben található ezen összetevőkre vonatkozó határértékek további csökkentésének és egyéb mosó- és tisztítószeresekre történő kiterjesztésének lehetőségét.
13. Ezen túlmenően a Bizottság feladata, hogy egy 7 éven belül elvégzendő, átfogó felülvizsgálat részeként értékelje a foszfortartalom további korlátozásának lehetőségét, illetve az egyéb kategóriájú mosó- és tisztítószeresekben található foszfortartalom korlátozásának bevezetését, annak megvizsgálása céljából, hogy a foszfor fokozatosan kivezethető-e, figyelembe véve a környezetre gyakorolt hatást, az alternatívák rendelkezésre állását és a helyettesítés társadalmi-gazdasági hatásait. A Bizottság adott esetben jogalkotási javaslatokat fog csatolni a két elemzéshez.
14. Tilos forgalomba hozni olyan mosó- és tisztítószereseket, valamint felületaktív anyagokat, amelyek esetében állatkísérletet végeztek, a korábban megszerzett adatok azonban felhasználhatók.

15. Az összetevőket ismertető adatlap rendelkezésre bocsátásával kapcsolatban, tekintettel a szóban forgó termékek széles körű rendelkezésre állására és a véletlen mérgezés magas kockázatára, az emberi egészség magas szintű védelmének biztosítása érdekében a szöveg kiegészült azzal a követelménnyel, hogy a gyártónak és adott esetben az importőrnek vagy meghatalmazott képviselőjének már a termékek forgalomba hozatala előtt, az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) meglévő kommunikációs csatornáinak használatával rendelkezésre kell bocsátania az összetevőket ismertető adatlapot.
16. A meghatalmazott képviselők tekintetében, e rendelet rendelkezései igazodnak az új jogszabályi keret szerinti megközelítéshez, ugyanakkor kibővítik az Unión kívül letelepedett gyártók meghatalmazott képviselőinek a kötelezettségeit annak biztosítása érdekében, hogy a piacfelügyeleti hatóságoknak minden szükséges információ a rendelkezésére álljon annak ellenőrzéséhez, hogy a címkézés megfelel-e a rendelet követelményeinek.
17. Az új rendelet alkalmazását annak hatálybalépését követően 42 hónappal kell megkezdeni.

IV. ÖSSZEGRZÉS

18. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja teljes mértékben tükrözi az Európai Parlament és a Tanács közötti tárgyalások során – a Bizottság segítségével – kialakított kompromisszumot.
19. A Tanács ezért úgy véli, hogy az első olvasatban elfogadott álláspontja kiegyensúlyozottan tükrözi a tárgyalások eredményét, és hogy elfogadását követően a mosó- és tisztítószerokról, valamint felületaktív anyagokról szóló rendelet egy modern és egyszerűsített jogi keretet fog teremteni, amelynek a mosó- és tisztítószereknek meg kell felelniük ahhoz, hogy az uniós piacon forgalomba hozhatók és szabad forgalomba bocsáthatók legyenek.